

Gráfelmélet alkalmazásai

1. óra

- előadás + gyakorlat
- írásbeli vizsga

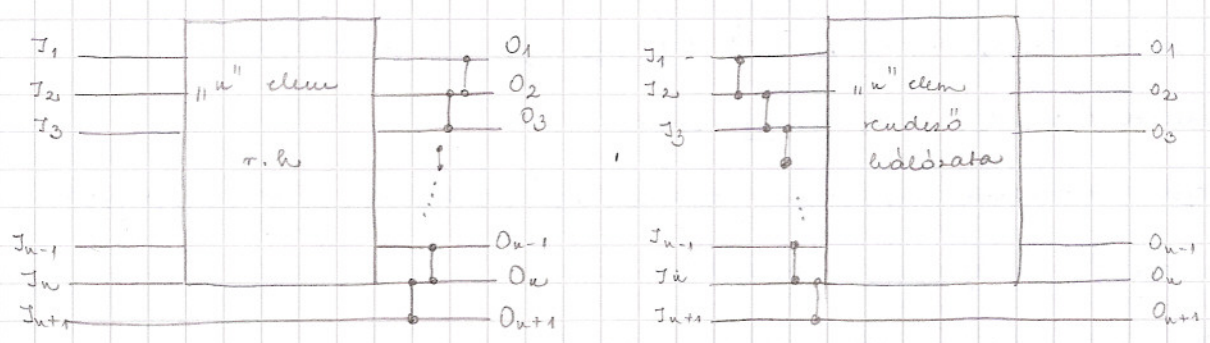
Gauss: a sorban alban vált névessé, hogy a világoskék dőlését ki tudta számolni.

Tekintés:

- 1) Gráfok megadása él listával, mátrixal, ritka ill. sűrű-gráf fogalma, rendezhető mátrixok, biton rendezés
- 2) Gráfok szélességi bejárása, szélességi kereső fa, komponensek meghatározása. Dijkstra algoritmus.
- 3) Elsúlyozott gráfok, negatív élök, gráfok mélységi bejárása, Floyd-Warshall algoritmus.
- 4) Euler-utak meghatározása, Fleury algoritmus, utazó úgyvél problémája, érelidő algoritmusok, P_n NP fogalma.
- 5) Gráfok ciklusainak vizsgálata, éromatikus szám, „elit szám”, perfekt szám, hypergráf vizsgálata
- 6) Komatikus polinom, éromatikus redukció tétel, mohó szelekciós algoritmus, reguláris gráfok.
- 7) Kétszoros, folyam fogalma, minimális vágás, maximális folyam, Ford-Fulkerson gráfok, egészességi feltétel.
- 8) Gráfok faktorai, páros gráfok, párosítás tetszőleges gráfokban, alternáló utak módok.
- 9) Gráfok vedgyasztalai, minimális súlyú feszítőfak. Kruskal és Prim algoritmusai.
- 10) Rendszer számok, véletlen gráfok.

n rendezőtől $n+1$ rendező előállítás

Tétel: Nulla-cqy szabály

Ha az „ n ” bemenetű r. h. mind a 2^k számú 0-ból és 1-től álló sorozatot növekvően rendezi, akkor az „ n ” számú bármely sorozatot is növekvően rendezi.

(m, n) összehajlító hálózat, $m+n$ elemet rendező, feltéve, hogy az első m és az utolsó n már rendezett.

α : Ha $m=0$ és $n=0$ a háló üres. Ha $m=n=1 \Rightarrow$ a r.h. egy összehajlító egység.

β : Ha $m+n > 1 \Rightarrow$ legyen $(x_1, x_2, \dots, x_m)$ és $(y_1, y_2, \dots, y_n)$. készítsük el az $(x_1, x_2, \dots, x_m, \underbrace{y_1, y_2, \dots, y_n}_{\text{felső egység}}}^{\lceil \frac{m}{2} \rceil - 1})$ és az $(y_1, y_2, \dots, y_n, \underbrace{x_1, x_2, \dots, x_m}_{\text{alsó egység}})^{\lfloor \frac{n}{2} \rfloor - 1}$ páratlan sorozatból.

Biz: Vegyük észre, hogy ha $f(x)$ mon. növ. függ. (ha $x \leq y \Rightarrow f(x) \leq f(y)$) és az „ n ” rendező hálózatát $(x_1, x_2, \dots, x_n)$ -t $(y_1, y_2, \dots, y_n)$ -be rendezi akkor $(f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n))$ -t az $(f(y_1), f(y_2), \dots, f(y_n))$ -be rendezi.

Biz. indukciós: Tfk. valamely „ i ”-re $O_i > O_{i+1}$, legyen most f az a mon. növ. függ., amelyre $f(x) = 0$, ha $x < O_i$ és $f(x) = 1$, ha $x \geq O_i$. Ekkor az $(f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n))$ sorozat 0-ékből és 1-ékből áll és a hálózat nem rendezi, ami ellentmond a feltevéseknek.

pl: 2,16 $2^1 \leq n$ felső egység
2: $-\max 2$ min n

2,16: f egység: 3
alsó egység: 2
kiseb legkisebbi egység: 2

az $(v_1, v_2, \dots, v_{\lfloor \frac{n}{2} \rfloor + \lfloor \frac{n}{2} \rfloor})$ rendezett sorozata

a páros $(x_2, x_4, \dots, x_{2 \cdot \lfloor \frac{n}{2} \rfloor})$ és $(y_2, y_4, \dots, y_{2 \cdot \lfloor \frac{n}{2} \rfloor})$ sorozatokból a rendezett $(w_1, w_2, \dots, w_{\lfloor \frac{n}{2} \rfloor + \lfloor \frac{n}{2} \rfloor})$ sorozatot.

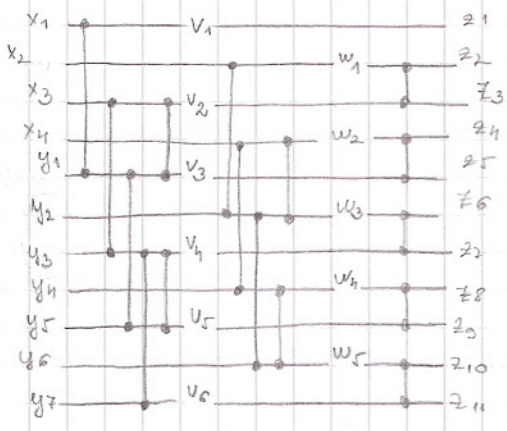
Majd hasonlíttva össze az $w_1: v_2, w_2: v_3; w_3: v_4; \dots, w_{\lfloor \frac{n}{2} \rfloor + \lfloor \frac{n}{2} \rfloor}: v_n$ elemeket és átírja meg az szélsőséges.

Ekkor az eredmény már rendezve van.

$$(v_1, w_1, v_2, w_2, \dots)$$

Batcher - fele (n, n) összehasonlító mátrixban is mondják az előbbit.

Az 1. lépésnél szélsőséges összehasonlító egységgel számra $\lfloor (n+n-1)/2 \rfloor$

Jelölje az "n" bemenetű csúszó - összehasonlító mátrixban lévő összehasonlító egységgel számát $c(n)$, $s(n)$ pedig jelölje az "n" bemenetű r. u - ka minimálisan szélsőséges legkevésbé összehasonlító egységgel számát.

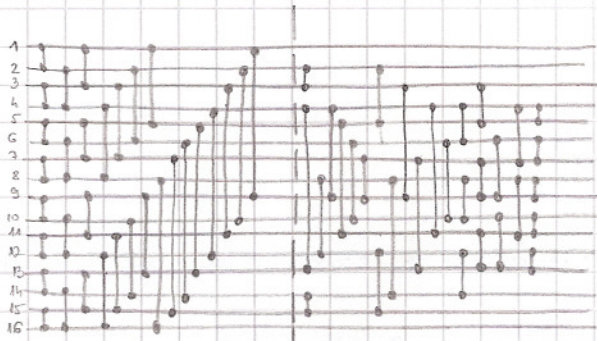
$n =$	1	2	3	4	5	6	7	8	10	9	11	12	13	14	15	16
$c(n) =$	0	1	3	5	9	12	16	19	31	26	37	41	48	53	59	63
$f(n) \leq s(n) =$	0	1	3	5	9	12	16	19	29	25	35	34	46	51	56	61

$n \rightarrow \infty$ a legkevésbé összehasonlító elemeket tartalmazó mátrixot

$$\left[\frac{1}{4} \cdot n(\log_2 n)^2 - \frac{371}{960} \cdot n(\log_2 n) + O(n) \right] \text{ Dijkstra R. L. közölte 1973-ban.}$$

$$e^x = \sum_{k=1}^{\infty} \frac{x^k}{k!} \rightarrow \text{Taylor sor}$$

Kéziatom minimalis idővel

H. W. Green (1969 - ...)

$n=16$ 60 összehasonlító egység ; $t=10$ idő egység

$n=16$; 61 " " ; $t=9$ időegység

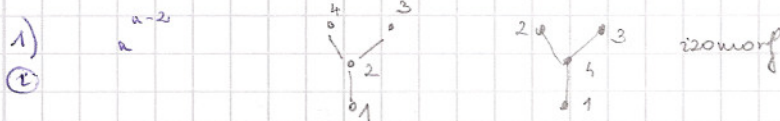
G. Shapiro 1969 $n=16$ $S(n) \leq t = 62$

* Ajtai Miklós, Komlós János, Szemerédi Endre, "Sorting in $n \cdot \log n$ parallel steps" *Combinatorica* 3.(1) 1983

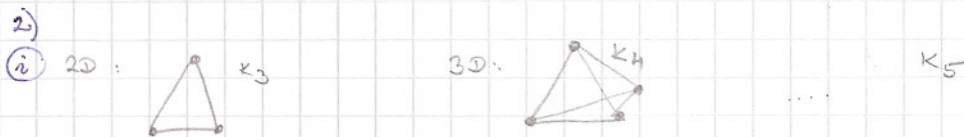
Richard Cole

* A "c" konstans módon nagy, gyakorlatilag nem használható.

Feladat:

$c^n = \frac{n^{n-2}}{n!}$ kombinatorikai értelmezés

K_n - n csúcsú teljes gráf

$n-1$ hosszúságú irányított út

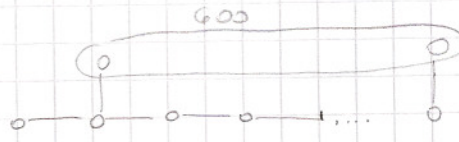
11) Hamilton-éör

12)

(i)

13) $600 + 806 + 602 = 2008$.

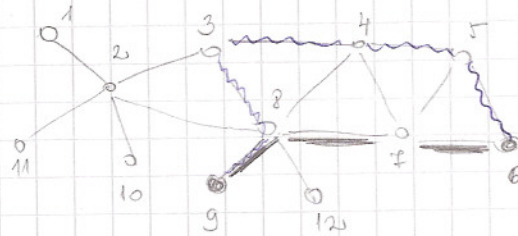
(i)

1 meg 200 2-odjolat kell köze illeszteni

14) fa átírás

(i)

Vesszél egy utat, melyen a kosza 1222.

15) Éromatikus szám - csúspontokat vagy végeket tudjuk vizsgálni
 index - élket

(i)

16)

(i)

17 érmikus-gráf
 17 a éromatikus szám, és ha egyet eltávolít, a éromatikus szám 16 v. attól kevesebb lesz.

17.)

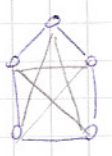
(ii)

$$G_1 = G_2$$

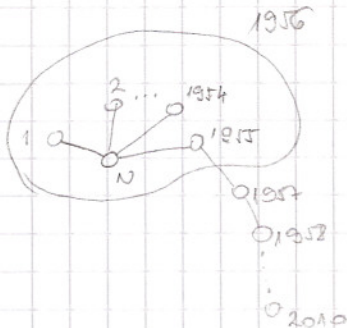
$$|K| = |F|$$

$$\frac{n(n-1)}{2} = 2n$$

PÁROSNAK KELL LENNI!

18)
a)

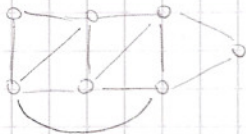

19)
a)

$$\frac{100 \cdot 94}{2} = 50 \cdot 94 \approx 5000$$

$$2010 + 2009 = 4019$$

20)
a)

7 tartomány

Gráfelmélet alkalmazásai

- 1. tétel $\rightarrow$ CD-u
- 2. tétel $\rightarrow$ Dirichlet $\rightarrow$ CD-u
- 7. tétel $\rightarrow$ valószínűségi folyamatok
hálozatok, pdf

GRÁFELMÉLET JEGYZET a honlapon lent.

2k: 10.18. - de (valószínű)
1,2 írásbeli időp. ; 2,3 szóbeli időpont

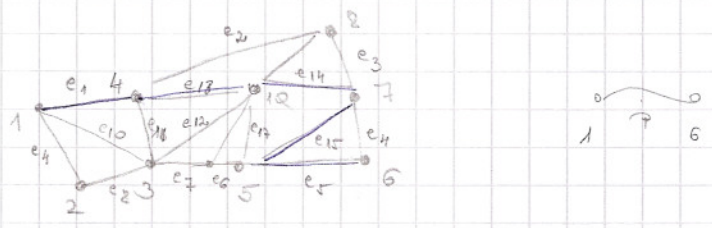
Összefüggőség:

Reparáló d, halmaszál, vágásol - INTERNETEN

$\star G = (E, f, U)$ egyenlő összefüggő gráf elvétel = részhalmaszát reparáló és halmaszát mondjuk, ha a $G_1 = (E - F, f, U)$ gráf nem összefüggő.

$\star G = (E, f, U)$ egyenlő összefüggő gráf bármely U' részhalmaszát reparáló vágáspont halmaszát mondjuk, ha $G = (E, f, U - U')$ gráf nem összefüggő

$f(e) = (u, v)$

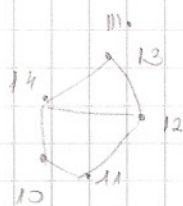
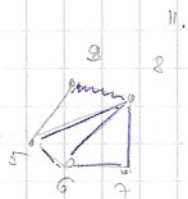
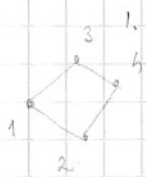
$(1,4); (4,10); (10,7); (7,5); (5,6)$,
 $1, e_1, 4, e_{13}, 10, e_{11}, 7, e_{15}, 5, e_5$ } meg kell adni az utat, hogy nyomkövethető legyen

Összefüggő gráf: ha $\forall$ két pont között vezet út.

Gráf komponenseinek a fogalma:

D.: Ha adott G gráf, és benne egy G' részgráfja

- 1, G összefüggő
- 2) $\exists G''$ v. G $G' \subset G''$, G'' összefüggő

Def: ! Graf $G(E, f, v)$

definiáljuk a v csomópontjain egy v irány relációt $v_i, v_j \in V \quad v_i \sim v_j$

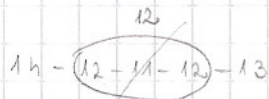
• Ez a reláció ekvivalenciareláció

$S \subset H \times H \quad (h_1, h_2) \in S \quad h_1 \sim h_2$

- reflexív $\rightarrow$ bármely h reláció pár benne van $\checkmark$
- szimmetrikus $\rightarrow (h_1, h_2) \Leftrightarrow (h_2, h_1)$
- tranzitivitás $\rightarrow (h_1, h_2) \wedge (h_2, h_3) \Rightarrow (h_1, h_3) \rightarrow$ nem igaz!

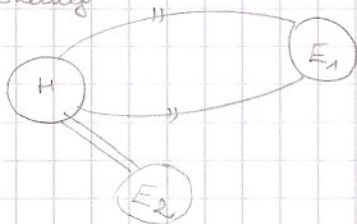
- 1h h_1
- 11 h_2
- 13 h_3

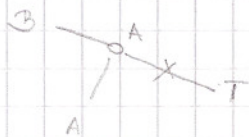
$\hookrightarrow$ "Egyszerűsítés az ismétlődő részeket"

Ekvivalenciareláció egy halmazon mindig létezik egy osztályozás.

Pl.: Iskolák

Pl.: Angol tanulás

$G = (E, f, v)$ egyenlő összefüggő grafj elemei $\neq$ részalvarezát

W, W' -re vonatkozólag részalvarezó él halmazokat mondjuk, ha $\neq$ elemei

W pontjait köztük össze W' pontjaival

Feladatok:

1) Melyik két csoporthoz az, ha a gráf nem legyen összefüggő

$$\varepsilon(G_1) = 2 \quad \chi(G_1) = 1$$

$$\varepsilon(G_2) = 2 \quad \chi(G_2) = 2$$

$$\varepsilon(G_3) = 2 \quad \chi(G_3) = 2$$

$$\varepsilon(G_4) = 4 \quad \chi(G_4) = 4$$

A G gráf F separálós és kelmásítat vágásnál nem szűnik,
ha F -re nincs olyan valódi $\neq$ részelmása, amely minél
 G separálós el volna.

II. A G összefüggő gráf $\neq$ feszítőfajánál van legalább egy
éles és G bármely részidője kelmásítat.

A G gráf T feszítőfaja minimális összefüggő részgráfja G -nek.

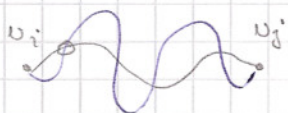
$$T_{f,g} = g' \subset G(E, V)$$

$$V(T_{f,g}) = V \text{ és } f_a.$$

F_a : összefüggő és kelmásítat gráf

Be kell látni, ha két pont között egy út van.

T_f az elemzője

Elindul az élen, hol van az első éles ponttal. Ha
van $\Rightarrow$ T benne lör $\frac{1}{2}$ azal, ha a fa KÖRMENTES!

El szerinti összefüggő, csúcs szerinti összefüggő

A G gráf el szerinti összefüggősége $\varepsilon(G)$ az a legkisebb szám, amelyre
kezesül, ha F G -nek $\varepsilon(G)$ db olyan éle, amelyet törölve G -ből
a megmaradt gráf már nem összefüggő.

Ha G egyszerű és összefüggő $\Rightarrow \varepsilon(G) \leq \delta(G)$

A G egyszerű összefüggő gráfjának csúspont szerinti összefüggőségi száma az a legkisebb $\chi(G)$ szám, amelyre kijelöl, $\exists G$ -nek $\chi(G)$ db olyan csúspontja, amelyeket törölve G -ből már nem összefüggő gráfot kapunk.

$\sigma(G) = \max_{v \in V(G)} d(v) \rightarrow$ $\chi(G)$ és $\sigma(G)$ viszonya
 $v \in V(G)$ ahány el van a csúspontja illesztve.

Egyszerű gráf: nincs benne körrel v . többszörös él

Ha a $G(E, f, V)$ gráf egyszerű és összefüggő $\Rightarrow \chi(G) \leq \sigma(G)$

Ha a $G(E, f, V)$ gráf egyszerű, $|E| = m$, $|V| = n$ és összefüggő $\Rightarrow \chi(G) \leq \lfloor \frac{2m}{n} \rfloor$

Ha a $G = (E, f, V)$ gráf egyszerű és összefüggő $\Rightarrow \chi(G) \leq \kappa(G) \leq \sigma(G)$
 $\kappa(G)$ (kappa)

2. Legrövidebb utal

Legyen adott a $G(E, f, v)$ irányított gráf, s legyen adott az élein értelmezett w súly fgv. $E \xrightarrow{w} \mathbb{R}$; $w(e) \in \mathbb{R}$

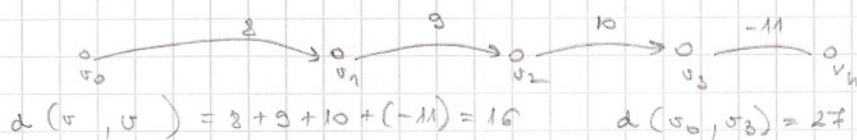
Tegyük fel, hogy G -ben nem létezik negatív c kör. A c kör negatív, ha $w(c) = \sum_{e \in c} w(e)$ negatív.

Az l út itt olyan élsorozat, melyre teljesül, hogy $e_1(v_0, v_1), \dots, e_i(v_{i-1}, v_i)$. Az l út egyszerű, ha a v_i -k mind különbözők.

Def.: A G gráf u, v pontját összekötő l út a legrövidebb út, ha bármely u, v -t összekötő l' útra teljesül, hogy $w(l') \geq w(l)$.

$$w(l) = \sum_{e \in l} w(e)$$

Mj.: A negatív érsúlyok miatt, az l legrövidebb út l' rész útja lehet hosszabb l -nél

T.: Az $l(v_0, v_1, \dots, v_i, \dots, v_j, \dots, v_k)$ legrövidebb út $l'(v_i, v_{i+1}, \dots, v_{j-1}, v_j)$ rész útja is legrövidebb út.

Biz.: Indirekt

Tegyük fel, h. $w(l') > w(l)$, ahol v_i, v_j -t összekötő legrövidebb út, de ekkor $l = d(v_0, v_i) + d(v_i, v_j) + d(v_j, v_k) > d(v_0, v_i) + w(l) + d(v_j, v_k)$

és ez ellentmond l minimalitásának

Mé. Tíh s -ből v -be tartó p legrövidebb út felbontható

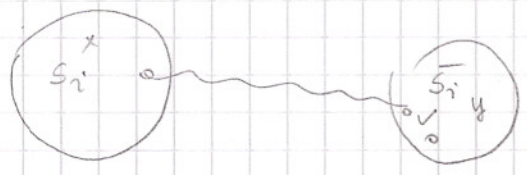
$s \xrightarrow{p'} u \xrightarrow{e} v$ módon valamely p' részeit és u csúccsal,

akkor $d(s, v) = d(s, u) + w(e)$

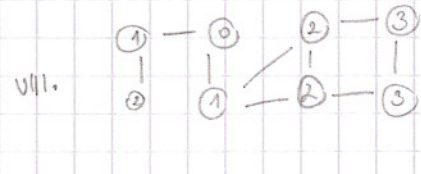
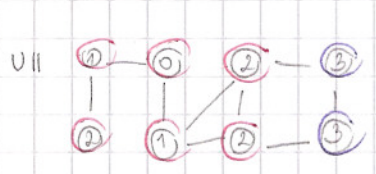
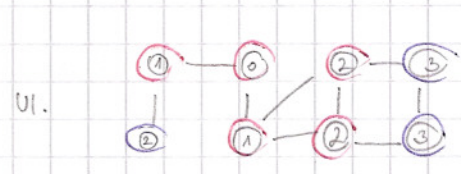
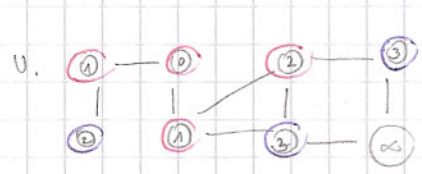
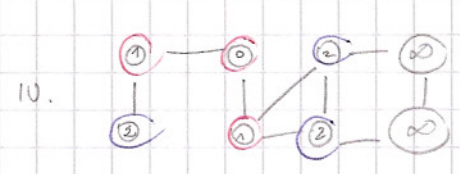
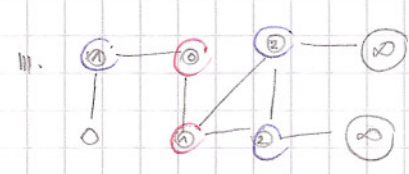
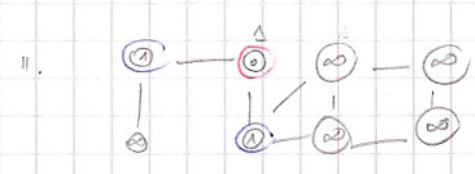
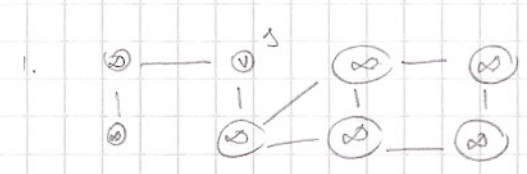
3.2.: $d(s, v) = w(p) = w(p') + w(e) = d(s, u) + w(e)$

Lemma: Ha $d(s, v)$ jelöli az s, v csúspontok közötti legrövidebb út hosszát $\Rightarrow \forall e = f(u, v)$ éle teljesül, $d(s, v) = d(s, u) + w(u, v)$

Mé. $\forall z$ s pontból induló minden z csúcsra megadja cs_z , az s, z közötti legrövidebb utat, ha $\forall e$ a hossza (súlya) cs_e .

min $d(x, y)$
 $x \in S_i$
 $y \in \bar{S}_i$

Egy pontból induló legrövidebb utak

Dijkstra algoritmus (E. W. Dijkstra, A note on Two Problems ...)

1959.

Itt feltessük, w az élethelyek nem negatívok

! $s \in S$ és $\bar{S}$ a komplementere $\bar{S} = V - S$. Legyen p az s -ből

$\bar{S}$ vezető legrövidebb út. u p hosszát monjára s és $\bar{S}$ távolságának:

$d(s, \bar{S})$

Ha $p = (s = u_0, u_1, \dots, u_i, \dots, u_{i-1}, u, v) \Rightarrow d(s, \bar{S}) = d(s, u) + w(u, v)$

Ha (1) formula alapján $d(s, \bar{S}) = \min_{\substack{u \in S' \\ v \in \bar{S}}} \{ d(s, u) + w(u, v) \}$

Ha $v \in \bar{S}$ és $d(s, \bar{S}) = d(s, u) + \boxed{\substack{u \in S' \\ v \in \bar{S}}}$

+ $w(u, v)$ valamely $u \in S'$ -re akkor $d(s, v) = d(s, \bar{S})$

Dijkstra algoritmus V csomópontjainak olyan $S' = \{s\}$,

$S_1, S_2, \dots, S_i, \dots$ sorozatát konstruálja meg, amelyre teljesülnek a következők.

(i) Ha az $s = u_0, u_1, \dots, u_{n-1}$ V -vel olyan csúcsai, hogy

$d(s, u_1) \leq d(s, u_2) \leq d(s, u_3) \leq \dots \leq d(s, u_{i-1}) \Rightarrow S_i = \{s, u_1, \dots, u_i\}$

$i > 0$

(ii) Amikor az S_i már meghatározott az

$d(s, u_1), d(s, u_2), \dots, d(s, u_i)$ távolságok már meghatározottak

Ha az S_i már definiált, akkor $d(s, u_{i+1}) = d(s, \bar{S}_i)$ azaz

S_{i+1} meghatározható az $d(s, S_{i+1})$ kiválasztásával.

Algorithmische Aufgaben

1) Körper $K_0(\lambda) = 0$ d. $K_0(\lambda) = \mathbb{R}$ $\lambda \neq 1$ $\mathbb{R}_0 = \{1, 3, \dots, \infty\}$

B) $i \geq 1 \Rightarrow t_i(\lambda) = d(\lambda, \lambda) = d(\lambda, \lambda) = 1$ $\forall \lambda \in \mathbb{R}_0$

$t_i(\lambda) = \min_{\mu \in \mathbb{R}_0} \{d(\lambda, \mu) + w(\lambda, \mu)\} = 1$ $\forall \lambda \in \mathbb{R}_0$

oder $u_i = r$ $t_i(\lambda) = \min_{\mu \in \mathbb{R}_0} \{d(\lambda, \mu) + w(\lambda, \mu)\} = 1$

At $t_{i+1}(\lambda) - t_i(\lambda) = 0$ a Grenzwert $\lim_{i \rightarrow \infty} t_i(\lambda) = 1$

1) $\forall \lambda \in \mathbb{R}_0 \exists \mu \in \mathbb{R}_0$ $t_{i+1}(\lambda) = d(\lambda, \mu) = 1$

2) $\forall \lambda \in \mathbb{R}_0 \exists \mu \in \mathbb{R}_0$ $t_{i+1}(\lambda) = \min_{\mu \in \mathbb{R}_0} \{d(\lambda, \mu) + w(\lambda, \mu)\} = 1$

$= \min_{\mu \in \mathbb{R}_0} \{t_i(\lambda) + w(\lambda, \mu)\} = \min_{\mu \in \mathbb{R}_0} \{1 + w(\lambda, \mu)\} = 1$

1) $t_{i+1}(\lambda) - t_i(\lambda) = 0$ $\forall \lambda \in \mathbb{R}_0$ $\lim_{i \rightarrow \infty} t_i(\lambda) = 1$

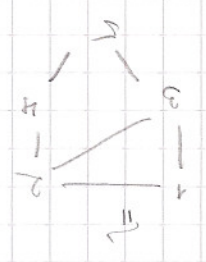
Wegpunkt $t_{i+1}(\lambda) - t_i(\lambda) = 0$ $\forall \lambda \in \mathbb{R}_0$ $\lim_{i \rightarrow \infty} t_i(\lambda) = 1$

Algorithmische Aufgaben a) Grenzwert $\lim_{i \rightarrow \infty} t_i(\lambda) = 1$

Elementar $t_{i+1}(\lambda) - t_i(\lambda) = 0$ $\forall \lambda \in \mathbb{R}_0$ $\lim_{i \rightarrow \infty} t_i(\lambda) = 1$

Standard $t_{i+1}(\lambda) - t_i(\lambda) = 0$ $\forall \lambda \in \mathbb{R}_0$ $\lim_{i \rightarrow \infty} t_i(\lambda) = 1$

Standard $t_{i+1}(\lambda) - t_i(\lambda) = 0$ $\forall \lambda \in \mathbb{R}_0$ $\lim_{i \rightarrow \infty} t_i(\lambda) = 1$

Matrix representation of the graph above:

1,2	(1)	3	(1,2)
2,1	1,3	1,4	
3,1	2,5		
4,2	2,5		
5,3	4,5		

Standard $t_{i+1}(\lambda) - t_i(\lambda) = 0$ $\forall \lambda \in \mathbb{R}_0$ $\lim_{i \rightarrow \infty} t_i(\lambda) = 1$

A v , $PRED(v)$, $PRED(PRED(v)) \dots$ kijelöl egy $s-v$ legrövidebb utat. (v szülője, legrövidebb utat lánya)

A legrövidebb utat Dijkstra algoritmusa S_1 (inicializálás, később eltekintve)

$LABEL(s) = 0$, $PRED(s) = 1$, $PRED(s) = 1$ és $\forall v \neq s \Rightarrow$

$LABEL(v) = \infty$, $PRED(v) = 0$, és $PRED(v) = v$

S_2 $i = 0$ és $u = s$ (u a legutolsó állandó című csomópont, per pillanat s)

$S_3 = \forall LABEL(v)$ vizsgálatára és a $PRED$ tömbbe való bejegyzés) $\forall w \in K$, amely még nem állandó című.

$$1) M := \min \{ LABEL(v), LABEL(u) + w(u,v) \}$$

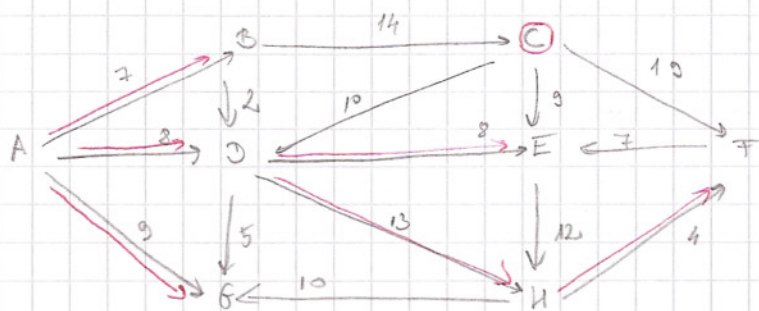
$$2) \text{ ha } M < LABEL(v) \Rightarrow LABEL(v) = M \text{ és } PRED(v) = u$$

S_4 (u u_i meghatározása) Keresd meg a még nem állandó című csomópont között a legkisebb című w csomópont és

$$PRED(w) = 1 \text{ és } u := w \quad (u_i = w)$$

S_5 Ha $i < n - 1 \Rightarrow$ GOTO (ugrás) S_3 -ra egyébként STOP.

TL.: A LABEL tömbben tárolt jelölés a már állandóvá vált címűket és ∞ az u_i -ket.

Építés	A	B	C	D	E	F	G	H		
0	0	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	A	A
1	0	7	∞	8	∞	∞	6*	∞	A	B
2	0	7*	∞	8	∞	∞	6	∞	A	C
3	0	7	∞	8*	∞	∞	6	∞	A	D
4	0	7	∞	8	16*	∞	6	21	A	E
5	0	7	∞	8	16	∞	6	21*	A	F
6	0	7	∞	8	16	25*	6	21	A	G
7	0	7	23*	8	16	25	6	21	H	H

Az $S_0 = A$ gráfnál legrövidebb utat feje

Adott csúspontból induló legrövidebb utat, ha az irányított élsúlyozott $G(E, f, V)$ gráfnál negatív súlyú él is létezik.

Bellman-Ford-Moore algoritmus

Legyen $G(E, f, V)$ irányított élsúlyozott gráf $A(a_{ij})$ adjacencia mátrixával adott. Itt $a_{ij} = 0$, ha $i = j$ és $a_{ij} = w(f(v_i, v_j))$, ha $\exists e = f(v_i, v_j) \in E$ a többi i, j párra $\infty = a_{ij}$ ($\infty = \infty$) és $v = \{1, 2, \dots, n\}$ és $s := 1$.

Ut $T_{n-1, n}$ mátrix t_{ij} ($1 \leq i \leq n-1; 1 \leq j \leq n$) illetve a legrövidebb olyan $1 \rightarrow j$ utat keresi, amelyet legfeljebb $n-1$ éllel lehet elérni, ezért $T(n-1, j)$ $j = 1, 2, \dots, n$ a $d(1,1), d(1,2), \dots, d(1,n)$ legrövidebb utat hosszait adja

1) Legyen $T[i, j] = a_{ij}$

2) Itt a T mátrix $1, 2, \dots, i$ sora adott az $i+1$ sor

j elemét a $\min(t_{ij}, \min_k (t_{ik} + a_{kj})) = t_{i+1, j}$ formulával számoljuk

Fig: $\circ$ Ha az utat $i+1$ -ik előző ele van $\Rightarrow$
annak a kossa nevel $t_{i,j}$ -ben

② u p út pontosan $i+1$ elől áll. Legyen p utolsó előtti pontja l , akkor $p' \rightarrow l$ minimális l út i elől és $t_{i,l} + a_{l,j}$ kossa pont p kossa, azaz p kossa nevel a $\{k \neq j \mid x = t_{i,k} + a_{k,j}\}$ halmazban.

A legrövidebb utat nyomonkövetésére a Dijkstra algoritmushoz hasonlóan itt is elegendő az $l \rightarrow j$ utat utolsó előtti pontját feljegyezni

ut összes csúspár közötti távolság meghatározása

Floyd módszer

Legyen a $G(E, P, U)$ graf adott A adjacencia mátrixal ugyanúgy mint az előző B-F-H alg-nál. Az $F_k(i, j)$ mátrix azon $i \rightarrow j$ legrövidebb utat kossait tartalmazza, melynek közbeeső pontjai k -nál nem nagyobb sorszáma.

Legyen $F_1(i, j) = A(i, j)$, $\rightarrow$ k -től visszafelé $F_{k-1}(i, j)$ értékeit, $\rightarrow$ meghatározandó meg $F_k(i, j)$ értékeit. Ha az $i \rightarrow j$ közötti legrövidebb k indexű közbeeső pontokat tartalmazó legrövidebb egyszerű út pontjai között van l indexű $\Rightarrow$

$$\Rightarrow F_k(i, j) = F_{k-1}(i, l) + F_{k-1}(l, j)$$

Ha az út nem tartalmazza l -t $\Rightarrow$

$$\Rightarrow F_k(i, j) = F_{k-1}(i, j)$$

Az algoritmust lehet futtatni az F mátrix egyetlen példányával is.

Floyd algoritmus

for $i := 1$ to n do

for $j := 1$ to n do $F(i, j) = A(i, j)$

(2) for $k := 1$ to n do

for $i := 1$ to n do

for $j := 1$ to n do

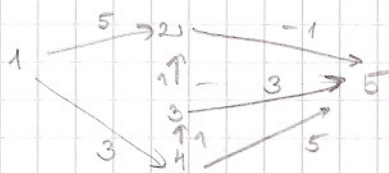
$$F(i, j) = \min \{ F(i, j), F(i, k) + F(k, j) \}$$

Először adódik k szerinti indukcióval, hogy

Lemma:

A (2) iteráció k -adik ugrás után az $F(i, j)$ mátrix (tovább) azon legkisebb $i \rightarrow j$ útszámokat tartalmazza, amelyek belső csomói az $1, 2, \dots, k$ köztől valók

F_0 :

$$F_0 = F_1 = \begin{pmatrix} 0 & 5 & \infty & 1 & \infty \\ \infty & 0 & \infty & \infty & -1 \\ \infty & 1 & 0 & \infty & 3 \\ \infty & \infty & 1 & 0 & 5 \\ \infty & \infty & \infty & \infty & 0 \end{pmatrix}; F_2 = \begin{pmatrix} 0 & 5 & \infty & 1 & 4 \\ \infty & 0 & \infty & \infty & -1 \\ \infty & 1 & 0 & \infty & 0 \\ \infty & \infty & 1 & 0 & 5 \\ \infty & \infty & \infty & \infty & 0 \end{pmatrix}$$

$$F_3 = \begin{pmatrix} 0 & 5 & \infty & 1 & 4 \\ \infty & 0 & \infty & \infty & -1 \\ \infty & 1 & 0 & \infty & 0 \\ \infty & 2 & 1 & 0 & 1 \\ \infty & \infty & \infty & \infty & 0 \end{pmatrix}; F_4 = F_5 = \begin{pmatrix} 0 & 3 & 2 & 1 & 2 \\ \infty & 0 & \infty & \infty & -1 \\ \infty & 1 & 1 & 0 & 0 \\ \infty & 2 & 0 & 0 & 1 \\ \infty & \infty & \infty & \infty & 0 \end{pmatrix}$$

ut legrovidebb utat nyomon követése:

ut előző algoritmusnál $cost$ továbbis k tömböt is nyomon tartunk. Először legyen $P(i,j) = 0$. Itt az előző alg(2) állásában az $F(i,j)$ értéket megváltoztattuk most találunk

$cost$ a k . számú átmenő $i \rightarrow j$ legrovidebb utat $\Rightarrow$

$P(i,j) := k$. Végeül a $P(i,j)$ tömb az $i \rightarrow j$ legrovidebb utat $cost$ "előző" " k " számot fogja tartalmazni.

Az $i \rightarrow j$ legrovidebb utat összehasonlításra találunk

vagy $cost$ " i "-ből "előzőből" az "előzőből" " j "-be vezető legrovidebb utat. stb.

A főv. program a P tömb segítségével kéri $cost$ $i \rightarrow j$ legrovidebb utat

procedure (legrovidebb ut $(i \rightarrow j)$)

var $k := cost$;

begin

$k := P(i,j)$

if $k = 0$ then return;

legrovidebb ut $(i \rightarrow k)$

kéri (k) ;

legrovidebb ut (k,j) ;

end;

Gráfok mélységi bejárása

Legyen a $G(E, F, U)$ gráf adott az éllistájával. Minden csúsponthoz rendeljünk az algoritmus során 2 számot az első szám (el) jelölése az, hogy hányadik lépésben értük el az adott csúst. A csúshoz rendelt második szám (ul) jelölje azt a vélemot amikor utoljára voltunk az adott csúsbán. Szorozzuk a $S = v_1$ pontból, ha v_1 éllistájában elsőnek a $(1, 2)$ él szerepel $\Rightarrow$ majd menjünk v_2 -be, ha v_2 éllistájában a $(2, 3)$ él szerepel menjünk v_3 -ba stb. Ha v_i éllistájában első helyen (i, j_1) él áll, de v_{j_1} -ben már jártunk második helyen (i, j_2) él áll $\Rightarrow$ v_{j_2} -be, ha v_i éllistájában az utolsó él (i, j_k) s már korábban jártunk v_{j_k} -ben, akkor $ul(v_i) := i$ és menjünk vissza v_{i-1} -be.

S ha v_{i-1} éllistájában $(i-1, j_s)$ az első olyan él, melyre kijön, akkor v_{j_s} -ben még nem jártunk $\Rightarrow$ menjünk el v_{j_s} -be, ha v_{i-1} -ben nem létezik olyan (i, j_e) él, akkor v_{j_e} -ben még nem jártunk vissza $\Rightarrow$ menjünk vissza v_{i-2} -be ... stb.

procedure (bejár)

begin

for $v := 1$ to n do

bejárás := hamis (initializálás)

for $v := 1$ to n do

if bejárás(v) = hamis then

mlb(v)

end

procedure (wb)

var
w: csúcs
begin

(1) bejárva (v) := igaz

for minden $[i_r]$ -beli w csúcsra do

(2) if bejárva = hamis then

wb(w) (majd bejáru)

end

az el $[v_i]$ m $[v_i]$ művelet után 0-nál

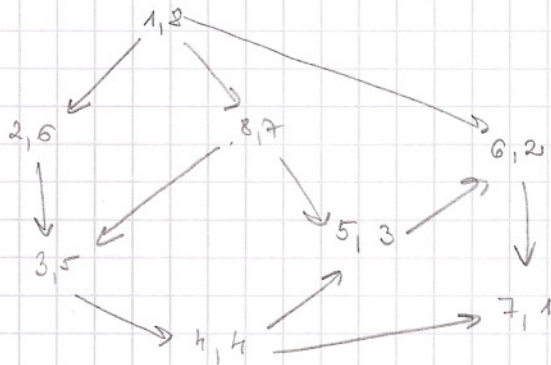
definiáljuk. Az els, más változókat is 0 értéket adunk

az (1) sor után $els := els + 1$; $els [v] := els$ (2) utasítás

után pontosabban az azt követő end előtt írjuk.

$w_{el} := w_{el} + 1$

$w_{el} [v] := w_{el}$

Mélységi keresés, csúcs, faél, előrel, visszal, keresetel

Def: A $G(E, P, U)$ irányított gráf $U \rightarrow W$ éle faél valamely adott mélység: bejárására vonalokban, ha $w-t$ v -ből kijut el előrel.

Def: Jelölje $DF(E_F, P_F, U_F)$ a $G(E, P, U)$ irányított grafnak azt a részgráfját, amelyre $V_F \equiv U$ és E_F tartalmazza $G(E, P, U)$ összes

Páros gráfok

Def. $G = (E, f, U)$ gráf ε párosalkatú, ha megadható U -at olyan $U = U_1 \cup U_2 \cup \dots \cup U_n$ felbontásra, ahol a $U_1, U_2, \dots, U_n$ halmazok egymással nem ismétlődő diszjunkt részhalmazok, melyek minden csomópontjának pontosan egy U_i halmazban van.

Def. $G = (E, f, U)$ ε páros gráf, ha U felbontás $U = U_1 \cup U_2$, ahol minden $e \in E$ melyre az teljesedik, hogy $f(e) = (v_1, v_2)$ és $v_1, v_2 \in U_i$, ahol $i = 1, 2$

Legyen $A_1, A_2, \dots, A_n$ az A halmazok nem feltétlenül eltérő diszjunkt részhalmazai a halmazot, azaz legyen $A_i \subseteq P(A), (i = 1, 2, \dots, n)$

Ha A halmaz $a_1, a_2, \dots, a_n$ párosként eltérő elemek az $A_1, A_2, \dots, A_n$ diszjunkt részhalmazok diszjunkt reprezentációjának rendszerét mondjuk, ha $a_i \in A_i (i = 1, 2, \dots, n)$

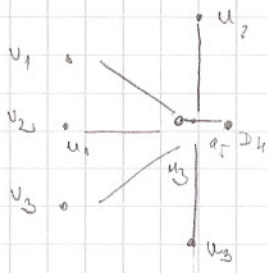
Itt van $\mathbb{F}$ halmaz $A_1, A_2, \dots, A_n$ halmazok diszjunkt reprezentációjának a rendszerét pl. $\mathbb{F}$.

Ha valamelyik $A_i = \emptyset$ pont az üres halmazzal egyenlő, vagy

1. ha az $A_1, A_2, \dots, A_n$ halmazok száma nagyobb, mint

akárcsak elem van az $A_1, A_2, \dots, A_n$ halmazok $\mathbb{F}$ uniójában,

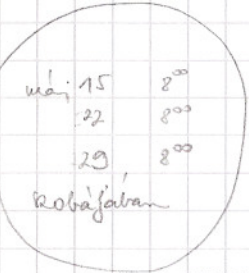
formálisan $\mathbb{F} = A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n$ és

G -nek $\mathbb{F}$ elsőfajú faktora.

G_3 -k van elsőfajú faktora

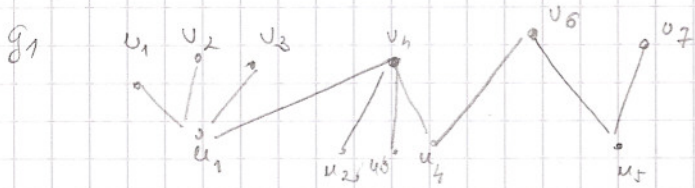
$$G_1' \subseteq G \quad G_2' \subseteq G, \quad G \in G_2' \quad \text{deg}(v_i) = k$$

ZAROLIGORLAT

- VI.1 Bércs, M.L.
- VI.2 - - -
- VI.3 Tuzsanyi, G.A.
- VI.4 - - -
- VI.5 - - -
- VI.6 - - -
- VI.7 - - -
- VI.8 Gál, M.K.E.
- VI.9 Nagy, P., D. Károlyi
- VI.10 - - -

$|E| \leq n-1$. E probléma megfogalmazója Phillip Hall volt 1935-ben. A grafelméletben pontosan a házassági problémánál nevezik. Ha a fiúk halmozata, azis nőket jöhetnek az i -edik leány fejé, a gyerekek jelölje az A_i halmozata.

Ha azt akarjuk elérni, hogy minden leány fejébe akar menni, nyilván szükséges feltétel az, hogy a fiúk halmozataiban legyen olyan $a_1, a_2, \dots, a_n$ diszjunkt reprezentánsok rendszere, hogy az i -edik leány fejé jelölje pontosan az a_i -vel a fiúk.

Lemma (Hall): $\exists$ az $A_1, A_2, \dots, A_n$ halmozatok az A véges halmozatok halmozatai, ha $\forall m \in \{1, \dots, n\}$ teljesül, u .

$$\bigcup_{i=1}^m A_{i_j} \geq m \quad (1 \leq m \leq n) \quad (H)$$

Ha ez feltétel is teljesül az $A_1, A_2, \dots, A_n$ halmozatok esetén n különböző $A_{i_1}, A_{i_2}, \dots, A_{i_m}$ -t, azok uniójában mindig létezik legalább m elem.

BEGYZET!

A (11) feltétel mellett Hall feltételét mondva:

I.: Ha G páros gráf $\Rightarrow \exists K$ körhöz az éleket a páros páros.

B.: A G páros gráf éleket néha n részalakra párosításra mondjuk, ha $n \neq 1$ éleket mindig közös végpontja.

C.: M körhöz mondunk, ha M éleket G színesít, a maximális. Ha nem $\exists M$ -et végpontok éleket párosítás G -re.

D.: A G gráf éleket M részalakra függetlenek mondjuk, ha M párosítást éleket mindig közös végpontja. M -et körhöz mondjuk ha M végpontja éleket G minden pontja részal.

E.: Ha a G gráfban van független kör M éleket $\Rightarrow G$ színesít páros.

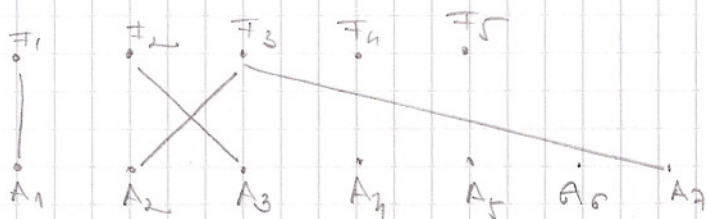
F.: Ha a G -ben $\exists$ független kör M éleket $\Rightarrow G$ színesít páros.

G.: König tétel 1931.

$\forall$ páros gráf független éleket maximális páros = az éleket mindig minimális párosítás.

H.: Ha M részalakra max-ot mondjuk, amely n részalakra, mely független $\exists$ több éleket van.

Max számú két tartományos párosítás létező mátrix módosítással.

v_1, v_2 két egymással $\parallel$ komponensre bontható fel. Nevezetül v_1 pontokat felső pontokéé és v_2 -t alsó pontokéé nevezetül.

König tétele - Egyszerű Desz 1930-as érvelés rögzített csomópontok a max. közzel áll megmutat.

Párosítatlan csomópontok $\rightarrow$ párosítatlan csomópontok száma.

$$M = \{ (F_1, A_1), (F_2, A_2), \dots \}$$

és M által le nem fedett pontokat szabad pontokéé nevezetül.

$$P.L.: M \subseteq F(G)$$

$\neq$ n -kés: növelő út.

Tétel: ① Ha a G gráfban M csomópontokéé $\Rightarrow G$ szabad pontokéé a száma pontosan $(|V(G)| - 2|M|)$

② Növelő út mindig párosítás számát két tartományos.

③ $\forall M$ párosításra igaz, hogy $|M| \leq \frac{|V(G)|}{2}$

Def: Ha a G csomópontokéé gráf $\forall$ csomópontokéé $\exists$ $\Rightarrow G$ -t $\mathbb{Z}$ kvantifikáció módosítással.

hálozat: folyadék, max. folyadék, minimális ráadás
(kiadott jegyzetben!)

D: ! $G = (V, E)$ gráf, s, t elemek σ -ról különböző csúcsok;
 $\varepsilon: E \rightarrow \mathbb{Z}_+$. Ekkor $(V, E, s, t, \varepsilon)$ hálózat, s a forrás,
 t a nyelő, ε a kapacitás.

Mj: A gráfhoz megadott ε úgy, hogy $\neq$ csúcsból $\neq$
csúcsba ne legyen ε . A nyelőhoz nem lehet ε
kapacitása legyen 0.

D: ! $(V, E, s, t, \varepsilon)$ hálózat $f: E \rightarrow \mathbb{Z}$ folyam, ha rendelkezik

- kapacitári megfontolás
- forrás-mélyécske
- megmaradási szabály

Az egész köré vonatkozó folyamok csoportját a $\mathbb{R}^E$ -ben
feltekinthetjük.

$$\|f\| = f(s, v) = \sum_u f(u, v).$$

Mj: A $\in \mathbb{R}^E$ halmaz (u, v) elemek kétféle $\in$, ha $f(u, v) =$
 $b(u, v)$, amilyen kétfélek.

D: Ha (V, E) gráf u részalmeze A, B , $(A \neq \emptyset, B \neq \emptyset)$ és $u:$
 $E \rightarrow \mathbb{Z}$ f.p. $\Rightarrow h(A, B) = \sum_u \sum_v a(u, v)$

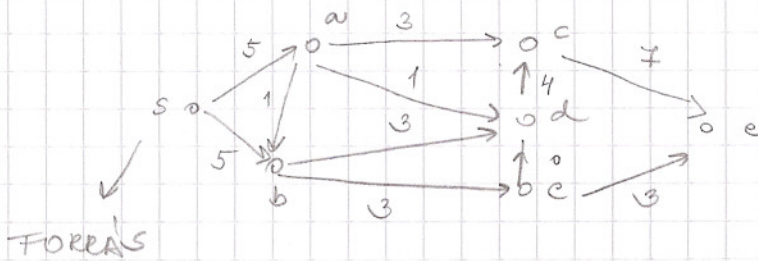
lemma: Ha $(V, E, s, t, \varepsilon)$ hálózat; $f: E \rightarrow \mathbb{Z}$.

u részalmeze A, B $A \neq \emptyset, B \neq \emptyset \Rightarrow$

- $f(A, B) \leq \varepsilon(A, B)$
- $f(A, A) = 0$
- $f(s, v) = -f(v, t)$

Lemma: $!(U, E, \Delta, t, \varepsilon)$ cső hálózata, f pedig cső folyam
 Error U -nél $\forall A, B$ részhalmasa esik: $f(A, B) = -f(B, A)$
 U -nél $\forall A, B, C$ ($A \cap B = \emptyset$) részhalmasa esik:
 $f(A \cup B, C) = f(A, C) + f(B, C)$ és $f(C, A \cup B) = f(C, A) + f(C, B)$

Pl.:

Maximális folyam, min. költség:

Max. folyam problémánál azt nevezzük, amikor cső adottságok mellett az s -ből t -be vezethető max nagyságú folyamot keressük.

D: $!(U, E, \Delta, t, \varepsilon)$ cső hálózat, U részhalmasai A, B , melyek metszete U és $A \cap B = \emptyset$. (azaz A és B partícionálják U -t). $!$ továbbá s eleme A -nél, $t \in B$. Error az A, B halmasárok s, t végpontok között. Az A, B végpontkapacitásán az $\varepsilon(A, B) := \sum_u \sum_v \varepsilon(u, v)$ mennyiséget értjük.

Ha f folyam $\Rightarrow$ definiáljuk A, B végpontok közötti folyamot.

$$f(A, B) := \sum_u \sum_v f(u, v)$$

T: Tetszőleges A, B végpontok közötti folyamra $\|f\| \leq \varepsilon(A, B)$

Lemma: f a V hálóját egy folyama, A, B a V egy részén. Erősen az A, B közötti átfolyó folyama mennyisége: $f(A, B) = \|f\|$.

Futó graf: $T(f) \equiv$ egy f folyama, és érdemes vizuálisan tudni meg-
jaitani rajta. Minden e_{uv} irányú élre vizsgáljuk meg, a mennyi arányt tudnánk átírni u -ból v -be.
Ez a mennyiség nemnegatív, mert f egy folyama, és f növekedése ott a csökkenés, ahol $r(u, v) - f(u, v) > 0$

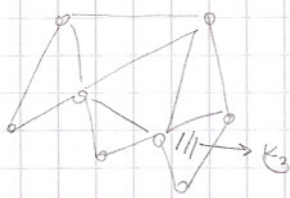
RESIDIUM

Def: Adott egy (V, E, s, t, c) hálóját és rajta egy f folyama. Fel. $r(u, v) := c(u, v) - f(u, v)$ a maradék kapacitásánál fogva. Az f folyamhoz tartozó futó graf a (V, E_f) graf az élű elemekkel r kapacitásánál, ahol $E_f = \{(u, v) : r(u, v) > 0\}$

Def: (V, E, s, t, c) hálóját, f egy folyama rajta $A(E, r)$ -ben irányított $\Rightarrow$ utakat öncélű utakkal
vagy.

Lemma p_1 : 2^{p-1} alakú

Rausy-szám:

simple síklonok

K_{n+1}

Pedri László (1930-as évek)

Ha egy n csúspontú gráfban minden csúcsból, van benne " $n-1$ " hosszúságú irányított út.

$\exists$ irányított Hamilton út, de nem feltétlenül H.-ész.

K_6 6 csúspontú teljes gráf

6 csúcs közül 2 csúcs v. ismeri egymást v. nem.

ha ismeri $\Rightarrow$ zöld
ha nem ismeri $\Rightarrow$ piros

Birkhoff, de van benne egyirányított
Eulerianus gráf.

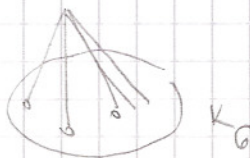
Ha itt találjuk 2 kék $\Rightarrow$ van zöld A, ha mind piros $\Rightarrow$ piros Δ -em van.

K_m a legkisebb számot nevezem Rausy számnak

17 tudós levelez 3 témáról 3 nyelven.

Biz van, ha $\exists$ 3 tudós, egymással levelez ugyanolyan nyelven!

$d(v) = 16$

$$u(3;3) = 6$$

$$u(3;3;1) = 17$$

$$u(3;3) \neq 5$$

$$u(u, \varepsilon) = u(\varepsilon, u)$$

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	1	3	6	9	14	18	23	28	36
4	1	4	9	18	25	?	?	?	?
5	1	5	14	25	?	?	?	?	?
6	1	6	18	?	?	?	?	?	?

Endős - képlet:

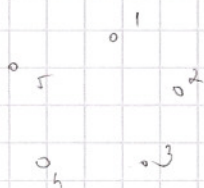
$$\forall a \quad \varepsilon \geq 2 \Rightarrow u(\varepsilon, \varepsilon) \geq (\sqrt{2})^\varepsilon$$

$$N(q_1, q_2, \dots, q_t, 1) = q_1 + q_2 + \dots + q_t - t + 1.$$

Ayley

$$T_n = u^{n-2}$$

$$P_n = n!$$

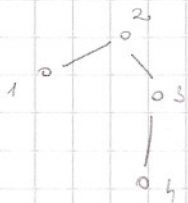
díltus pem. sama $(n-1)$

$$\frac{5!}{5} = (5-1)!$$

$$\frac{(n-1)!}{2} \rightarrow \text{a} \text{ egyszerűen lehet tényleg } \left(\frac{n!}{2n} \right)$$

$K_n \rightarrow n$ mértékű gráf
 eleminek száma: $n!$

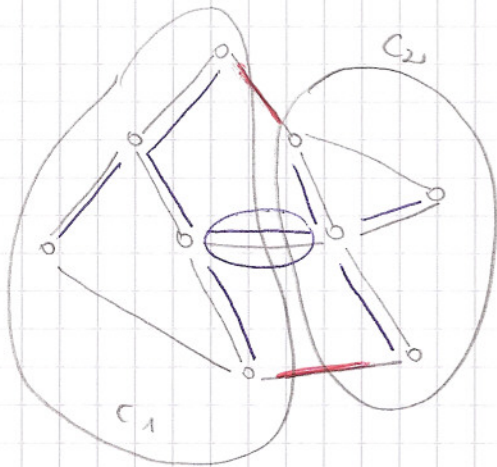
Esetek nem lehet alakoznak lefele eső csomópontokra

$$\leftarrow \frac{n-2}{n!}$$

Endős P, Belyi Alfréd (1960) Váltakozó gráfok

$$n \quad \binom{n}{2} \rightarrow \max \text{ él}$$

Gráf csomópont, összekapcsolás
 $\neq$ fűrészfajánál
 $\downarrow$
 clique 1 él

2 komponensből összekötő él $\rightarrow$
 ALAPVÁGAT!

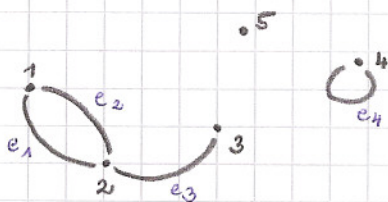
$$T \subseteq G$$

$$(a_1, a_2, a_3, a_4, a_5)$$

$$\forall \left(\begin{pmatrix} 0 & a_2 & a_3 & a_4 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \right) \in U_5$$

A gráfelmélet alapjai

D: Pontból és azokat összekötő vonalakból álló alakzatot gráfnak nevezünk.

D: Az e_4 élt hurkóélnak nevezük, mert végpontjai megegyeznek.

D: Az e_1 és e_2 éleket párhuzamos $v.$ többszörös élnak nevezük, mert megegyezik a kezdő- és végpontjuk.

D: Az 5 izolált pont, mivel egyik élre sem végpontja.

D: Azokat a gráfokat, amelyekben nincs hurkó $v.$ többszörös él, egyszerű gráfnak nevezük.

D: A $G = (V, E)$ párt egyszerű gráfnak nevezük, ahol: $V \neq \emptyset$, az E pedig V elemeiből képzett kételemi halmazok összessége. Ha E és V is véges halmaz $\Rightarrow$ a G gráfot véges gráfnak nevezük.

D: Az i csúcs foka: $d(i) =$ az i csúcsra illeszkedő élek száma.

D: $\forall G$ -re igaz, hogy ha $V(G) = \{A_1, \dots, A_n\} \Rightarrow \sum_{i=1}^n d(A_i) = 2|E(G)|$

($V(G)$: V gráf G csúcsai; $E(G)$: él száma)

D: $\forall n$ ($n \geq 2$) egyszerű gráfban van két azonos fokú csúcs.

D: n -szögpontú teljes gráfnak nevezük azt az n szögpontú egyszerű gráfot, amelynek két csúcsa szomszédos. (Élrel van összekötve.)

D: Az n csúspontú egyszerű G gráf $\bar{G}$ komplementere az az egyszerű gráf, amelynek $V(\bar{G})$ megegyezik a $V(G)$, és $\bar{G}$ -ben két csúcs szomszédos pontosan akkor, ha G -ben nem szomszédosak.

D: A G_1 és G_2 gráfokat izomorf gráfnak nevezzük, ha $\exists$ olyan f bijektív leképezés, amely $f: V(G_1) \rightarrow V(G_2)$ és illendőtartó, azaz A és B szomszédos csúcsok G_1 -ben $\Leftrightarrow$, ha $f(A)$ és $f(B)$ szomszédos csúspontok G_2 -ben. (jel: $G_1 \cong G_2$)

D: Végpontjakkal egymáshoz kapcsolódó éleket egy $A_1, A_2, \dots, A_n, A_{n+1}$ élsorozatát az A_1 csúcsot az A_{n+1} csúccsal összekötő élsorozatnak nevezzük. Egy élsorozatot vonalnak nevezzük, ha nincs benne két azonos él. Egy élsorozatot zárt élsorozatnak nevezzük, ha kezdő és végpontja megegyezik. Egy élsorozatot nyílt élsorozatnak nevezzük, ha kezdő- és végpontja különbözők. Egy nyílt vonalat útnak nevezzük, ha benne semmilyen csúcs sem ismétlődik. Egy zárt, legalább egy élű vonalat körnek nevezzük, ha a kezdő-ill. végpont kivételével semmilyen csúcs nem ismétlődik.

D: Egy G gráfot összefüggőnek nevezzük, ha $\forall$ két csúcshoz $\exists$ éleket összekötő, a gráf éléből álló élsorozat.

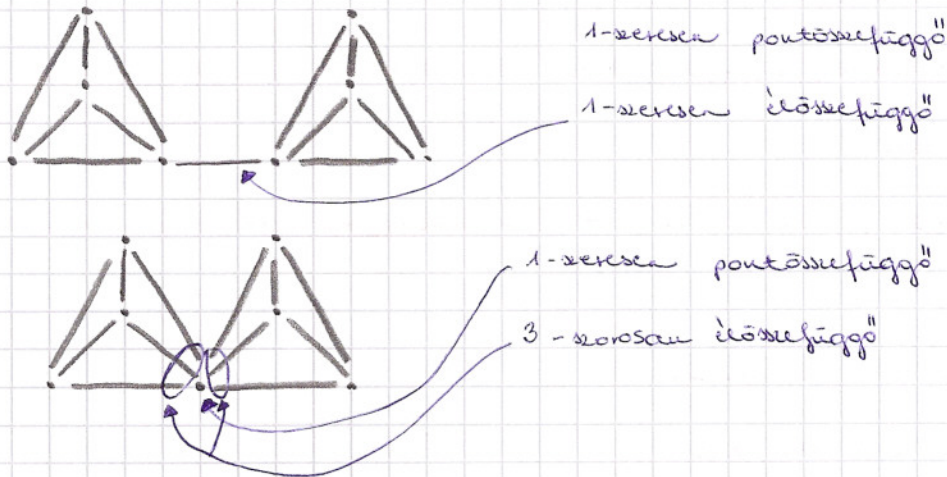
T: $\forall G$ egyszerű gráf v. komplementere összefüggő.

T: Ha egy n pontú egyszerű G gráfban $\forall$ pont f_k $\deg f_k \geq k$ ($0 \leq k \leq \frac{n}{2} - 1$) és élszáma $|E(G)| > \binom{k+1}{2} + \binom{n-(k+1)}{2} \Rightarrow G$ összefüggő.

D: Egy G gráfot n -szeresen összefüggőnek nevezzük, ha van olyan m él, amelyet a gráfból törölve már nem összefüggő gráfot kapunk, de m -nél kevesebb élt törölve a gráf még összefüggő marad.

D: Egy G gráfot n -szeresen pontösszefüggőnek nevezünk, ha van olyan n pontja, amelyet a raját illesztő éllel együtt a G -ből elhagyva a kapott gráf már nem összefüggő, de n -nél kevesebb pontot eltávolítva a kapott gráf még összefüggő marad.

Pé: (K_n teljes gráf)

D: A G gráf zárt Euler vonalának létezéséhez a gráf összes élét tartalmazó zárt útsorozat szükséges. A G gráf nyílt Euler vonalának létezéséhez a gráf összes élét tartalmazó nyílt útsorozat szükséges.

T: Egy izolált ponttól mentes G gráfban $\Leftrightarrow \exists$ zárt Euler-vonal, ha G összefüggő és minden csúcsának a foka páros.

T: Egy izolált ponttól mentes G gráfban $\exists$ nyílt Euler-vonal, ha a gráf összefüggő, és pontosan két csúcsa páratlan fokúval, a többi páros.

D: Egy n csúcsú G gráf Hamilton köre létezéséhez a gráf összes csúcsát tartalmazó kör szükséges.

D: Egy n csúcsú G gráf Hamilton útjának létezéséhez a gráf összes csúcsát tartalmazó út szükséges.

T: Ha egy összefüggő G gráf k csúcsát eltávolítva a maradék gráf legfeljebb $k+1$ komponensre bomlik $\Rightarrow$ nincs Hamilton kör, ha pedig legfeljebb $k+2$ komponensre $\Rightarrow$ nincs Hamilton útja sem.

T.: Ha egy n pontú egyszerű gráfban minden pont foka $\geq \frac{n}{2} \Rightarrow$ a gráfban van Hamilton kör. ($n \geq 3$)

D.: Egy gráfot fagráfban nevezünk, ha összefüggő és körmentes.

T.: Az $n \geq 2$ körpontú G gráfra vonatkozó alábbi állítások egymással párosként ekvivalensek.

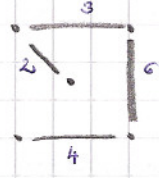
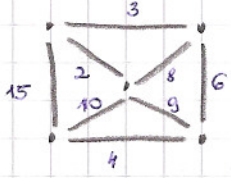
- I. G összefüggő és körmentes
- II. Ha $n=1 \Rightarrow G$ izomorf K_1 -gyel. Ha $n \geq 2 \Rightarrow \forall$ két pontját pontosan egy út köti össze.
- III. Ha $n=1 \Rightarrow G \cong K_1$. Ha $n \geq 2 \Rightarrow \forall$ két eltérő pont között létezik egy út.
- IV. G összefüggő és $n-1$ él van.
- V. G körmentes és $n-1$ él van.

T.: A $d_1, \dots, d_n$ ($n \geq 2$) pozitív egész számok $\Leftrightarrow \exists$ olyan n körpontú fa, melynek fokszámokozata éppen $d_1, d_2, \dots, d_n$, ha $\sum_{i=1}^n d_i = 2(n-1)$

T.: (Cayley) A $V = \{1, 2, \dots, n\}$ halmazmáni különböző méretű fagráfok száma n^{n-2} .

D.: Egy összefüggő gráf kifeszítőfajánál nevezünk a gráf minden pontját tartalmazó fát részgráffát.

Pl.:

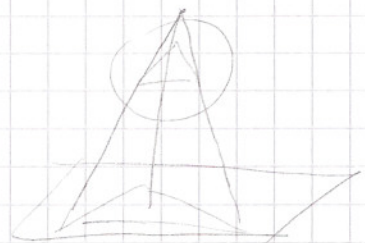
A részgráfban nincs kör, így kifeszítőfa. Ha az érkező újabb közből vagy különböző pontok valószínűsége $\Rightarrow$ a legkisebb kifeszítőfát a kör algoritmus megoldhatjuk. Kiválasztjuk a legkisebb út, ezután ismételtük a még ki nem választott él út a legkisebb út választjuk, amely a kiválasztott él által alkotott részgráfban nem hoz létre kört. (Kruskal algor.)

T: (Euler) legyen a síkbeli összefüggő G gráf csúcsainak száma C , élinek száma E , és a G -től L -al tartományra bontja, $C-E+L=2$.

T: (Kuratowski) Egy gráf $\Leftrightarrow$ síkbeli gráf, ha nem tartalmaz részgráfként a K_5 gráfot, v. a $K_{3,3}$ gráfot topológikusan izomorf gráfot.

Érték $\rightarrow$ él $\} \rightarrow$ min. szerkezet
 Réteg $\rightarrow$ csúcs
 Körös miniszéri $\rightarrow$ izomorfizmus ad

Isomorfizmus projektív (D. t. beábrázolás)

izomorf r^a
 fa $r(r-1)^{a-1}$
 körös $r(r-1) \dots (r-(n-1))$

} izomorfizmus polinomok